

విషయ సూచిక

	పేజీ నెం.
ఖండం I : అభ్యాసకుని వికాసం, నైయత్తిక భేదాలు	
భాగం-1 : మానవ వికాసం	1
భాగం-2 : మానసిక వికాస సిద్ధాంతాలు	28
భాగం-3 : నైయత్తిక భేదాలు	47
భాగం-4 : ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లల నైయత్తిక భేదాలు	76
ఖండం II : అభ్యసనం, అభ్యసన సిద్ధాంతాలు	
భాగం - 5 : అభ్యసనం	112
భాగం - 6 : స్మృతి, విస్మృతి	138
భాగం - 7 : సంపర్లవాద సిద్ధాంతాలు	152
భాగం - 8 : సంజ్ఞానాత్మక సిద్ధాంతాలు	160
ఖండం III : మూర్తిమత్వం, మానసిక అరోగ్యం	
భాగం - 9 : మూర్తిమత్వము	174
భాగం - 10 : సామాహిక గతిశీలత, నాయకత్వం	194
భాగం - 11 : పర్వభాటు	205
భాగం - 12 : మానసిక అరోగ్యం, శుభ్రత	216
ఖండం IV : బోధనా ప్రక్రియ, అభ్యసన పరిసరాలు	
భాగం - 13 : బోధనా ప్రక్రియ	227
భాగం - 14 : అభ్యసన పరిసరాలు, అభ్యసన ప్రక్రియ	251
భాగం - 15 : అభ్యసనం - సంస్కృతి	268
భాగం-16 : అభ్యసన పరిసరాలలో అసక్తులు, సమస్యలు	279

B.Ed - 03 - T

కోర్సు - 3 :

పాఠశాల నిర్వహణ, నాయకత్వం మరియు క్రియాశీల పరిశోధన.

విషయ క్రమము

భాగం - I పాఠశాల మరియు తరగతి గది నిర్వహణ

- భాగం - 1 : పాఠశాల వ్యవస్థీకరణ మరియు నిర్వహణ
- భాగం - 2 : కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించబడు పాఠశాలలు
- భాగం - 3 : రాష్ట్ర ప్రభుత్వ, స్థానిక సంస్థల మరియు ప్రైవేటు యాజమాన్యాల ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించబడు పాఠశాలలు
- భాగం - 4 : తరగతి నిర్వహణ

భాగం - II సంస్థాగత ప్రణాళిక మరియు వనరులు

- భాగం - 5 : పాఠశాల ప్రణాళిక
- భాగం - 6 : పాఠశాల యంత్రాంగం మరియు వనరులు
- భాగం - 7 : పాఠశాల కాలక్రమ వర్ణికలు, రిజిస్టర్లు, రికార్డులు
- భాగం - 8 : వనరుల నిర్వహణ - ప్రధానోపాధ్యాయుని పాత్ర - ICT వినియోగం

భాగం III - పాఠశాల కార్యక్రమాలు - ఉపాధ్యాయుని పాత్ర

- భాగం - 9 : ఉపాధ్యాయుడు ఒక అనువంధానకర్త
- భాగం - 10 : ఉపాధ్యాయుడు ఒక నాయకుడు
- భాగం - 11 : ప్రధానోపాధ్యాయుని, ఉపాధ్యాయుల నాయకత్వ రకాలు
- భాగం - 12 : ఉపాధ్యాయుని లక్షణాలు

భాగం - IV విద్యారంగంలో క్రియాశీల పరిశోధన

- భాగం - 13 : విద్యారంగంలో పరిశోధన
- భాగం - 14 : క్రియాశీల పరిశోధన
- భాగం - 15 : క్రియాశీల పరిశోధన అంశాలు - వమనాలు
- భాగం - 16 : ఉపాధ్యాయుని సామర్థ్యాలు

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

భాగం-1 : సమాచార ప్రసార సాంకేతిక శాస్త్రం	1
భాగం-2 : జీతాలు -I జాతీయ పాలనీలు మరియు పాఠశాల విద్యలో భావ సమాచార భావ ప్రసార సాంకేతికత ICT	10
భాగం-3 : బోధన, అభ్యసన మరియు ప్రసారం	26
భాగం-4 : బహుళ ఇంద్రియ ఉపగమము	40
భాగం-5 : కంప్యూటర్లు ప్రాథమిక అంశాలు	56
భాగం-6 : ఆవరేటింగ్ వ్యవస్థలు	79
భాగం-7 : యం.యస్.ఆఫీస్ మౌలిక అంశాలు	99
భాగం-8 : కంప్యూటర్ల మూలాధారాలు మరియు అన్వయాలు	153
భాగం-9 : విద్యలో ఐ.సి.టి. పాత్ర	171
భాగం-10 : అభ్యసనా సామాగ్రిగా కంప్యూటర్	181
భాగం-11 : వ్యక్తిగత మరియు సముదాయ బోధన	200
భాగం-12 : విద్యలో ఐ.సి.టి. అన్వయాలు	220
భాగం-13 : వైవిధ్య అభ్యాసకులకు అనుగుణమైన సమాచార ప్రసార సాంకేతికత సమ్మిళితం వైవిధ్య అభ్యాసకుల అవసరాల అవగాహన	238
భాగం-14 : సమాచార ప్రసార సాంకేతికత - విభిన్న అభ్యాసకులు	246
భాగం-15 : విభిన్న అభ్యాసకులు - విద్యాప్రణాళిక మరియు సాంకేతికత	253
భాగం-16 : విభిన్న అభ్యాసకులు - విద్యాప్రణాళిక మరియు సాంకేతికత	262

విషయ సూచిక

	పేజీ నెం.
భాగం - 1 : పర్యావరణ విద్య	1
భాగం - 2 : పర్యావరణ కాలుష్యం	12
భాగం - 3 : పర్యావరణ సమస్యలు	40
భాగం - 4 : ఉద్వేగ్రత	53
భాగం - 5 : పరిరక్షణ	69
భాగం - 6 : జీవ వైవిధ్యం	83
భాగం - 7 : సుస్థిర అభివృద్ధి	102
భాగం - 8 : పర్యావరణ నిర్వహణ - పరిరక్షణ	113
భాగం - 9 : పర్యావరణ ఉద్యమాలు	123
భాగం - 10 : భారతదేశంలో పర్యావరణ పరిరక్షణ పథకాలు	134
భాగం - 11 : పర్యావరణ సుస్థిర అభివృద్ధి - పాఠ్య ప్రణాళిక	149
భాగం - 12 : పర్యావరణ సుస్థిర అభివృద్ధి - పద్ధతులు	166
భాగం - 13 : విపత్తు నిర్వహణ	178
భాగం - 14 : విపత్తు సంసిద్ధత - భావన	198
భాగం - 15 : ఆరోగ్యం మరియు విపత్తు నిర్వహణ	212
భాగం - 16 : విపత్తులను ఎదుర్కొనడం	229

విషయ సూచిక

	పేజీ నెం.
ఖండం : 1 కళ - అర్థం	1
ఖండం : 2 కళలు - పాస్తకకళలు ; పాస్తకకళలు - కళ	30
ఖండం : 3 విద్యాబోధనలో కళలు	61
ఖండం : 4 కళలు	81
ఖండం : 5 దృశ్యకళలు	84
ఖండం : 6 దృశ్యకళ - ప్రక్రియలు - వస్తు సామాగ్రి - ప్రయోగాలు	109
ఖండం : 7 ప్రదర్శనా కళలు (Performing Arts)	129
ఖండం : 8 నిర్వహణ నైపుణ్యాలు (Organizing Skills)	152

- విషయసూచిక

అధ్యాయం -1

మానవ ఆరోగ్యము మరియు శ్రేయస్సు - అవగాహన

1.1	వరిచయం	1
1.1.1	ఆరోగ్యము అనగా అర్థము	1
1.2	ఆరోగ్య అనుబంధ విభాగాలు	1
1.3	ఆరోగ్యాన్ని ప్రభావితం చేయు కారకాలు	2
1.4	ఆరోగ్యవిద్య - ఆవశ్యకత - ప్రాముఖ్యత	2
1.4.1	ఆరోగ్యవిద్య ద్వారా ఆరోగ్యాన్ని మెరుగు పరిచే విధానము లోని వివిధ సోపానాలు	4
1.5	ఆరోగ్యము మరియు విద్య మధ్య గల వరపుర సంబంధము	5
1.5.1	విద్యపై ఆరోగ్య ప్రభావం	6
1.5.2	జీవన వైపుణ్యాలు - విద్యపాత్ర	7
1.5.3	జీవన వైపుణ్యాలు పెంపొందించే విద్య ద్వారా పిల్లల ఆరోగ్యముపై ప్రభావం	7
1.6	అంటు వ్యాధులు : అవగాహన చర్యలు	8
1.6.1	పాఠశాల స్థాయిలో చేయదగు కృత్యాలు	9
1.6.2	అంటువ్యాధుల నివారణ చర్యలు	10
1.7	భాగాంతపు కృత్యాలు	11
1.8	సారాంశం	24
1.9	అవగాహనను పరీక్షించుకోండి.	24
1.10	చదవదగిన గ్రంథాలు	25

అధ్యాయం -2

మానవదేహం నిర్మాణం & పనిచేయు విధానం

2.1.1	వరిచయం	28
2.1.2	అస్థివంజర వ్యవస్థ	29
2.1.3	అస్థివంజరములోని భాగములు	29
2.1.4	అస్థివంజరం ఉపయోగములు	29
2.1.5	ఎముకల రకములు	30
2.1.6	కీళ్ళు	30
2.1.7	స్వేచ్ఛగా కదిలే కీళ్ళ రకములు	31
2.1.8	స్త్రీ పురుష అస్థివంజరముల మధ్య భేదములు	31
2.1.9	అస్థి వంజరం మీద వ్యాయామ ప్రభావము	32
2.2	వరిచయం	34
2.2.1	కండరముల రకములు	34
2.2.2	నిత్య వ్యాయామం యొక్క ప్రభావము	35
2.2.3	లఘు సమాధానములు	36
2.2.4	శరీర నిర్మాణము	38
2.2.5	వికృతాకారములు కలుటకు కొరణములు	39
2.2.6	సాధారణ నివారణోపాయములు	39

2.3	వరిచయం	41
2.3.1	నోటి యందు జీర్ణక్రియ	41
2.3.2	ఉదరం నందు జీర్ణక్రియ	41
2.3.3	అంత్రమూలం లో జీర్ణక్రియ	41
2.3.4	చిన్న ప్రేగులో జీర్ణక్రియ	42
2.3.5	శోషణ	42
2.3.6	అంత్రచూషకము	43
2.3.7	జీర్ణక్రియ మీద వ్యాయామ ప్రభావము	43
2.4	వరిచయం	44
2.4.1	శ్వాసక్రియ విధానము	45
2.4.2	వాయువుల మార్పిడి (రక్తం శుద్ధిచేయుట)	45
2.4.3	శ్వాసాంగముల మీద నిత్య వ్యాయామ ప్రభావం	36
2.5	వరిచయం	47
2.5.1	హృదయము	48
2.5.2	రక్త ప్రసరణ	48
2.5.3	రక్తప్రసరణ రెండు భాగముల క్రింద జరుగును	49
2.5.4	వ్యవస్థాగత ప్రసరణ	49
2.5.5	పుష్పన ప్రసరణ	50
2.5.6	లఘు విషయములు	50
2.5.7	హృదయము మరియు రక్తప్రసరణ మీద నిత్య వ్యాయామ ప్రభావము	51
2.6	కదలికలు	52
2.6.1	మణికట్టు	52
2.6.2	మోకాలు కీలు	52
2.6.3	మోచెయ్యి కీలు	52
2.6.4	జావెలన్ వినురుటలో సహకరించే కండర కదలికలు	53
2.6.5	డిస్కస్ట్రో వినురుటలో సహకరించే కండర కదలికలు	53
2.6.6	పాట్పుట్ వినురుటలో సహకరించే కండర కదలికలు	53
2.6.7	చలన ప్రక్రియలు - అభివృద్ధి	54
2.6.8	కీళ్ళవద్ద ప్రధాన చలన ప్రక్రియలు	55
2.6.9	కండరాలు - సంకోచం	55
2.6.10	కీళ్లు	56
2.6.11	రేఖిత కండరాలు - వర్గీకరణ	57
2.6.12	తల, మెడ, మరియు మొండెమునందు కలువబడిన, కండరములు	58
2.6.13	కాళ్ళు చేతులయందు గల కండరములు కలువబడిన విధానము	58
2.6.14	కండరములు శరీరమునందు అతుకబడి ఉండుట	58
2.6.15	మన కీళ్ళయందు పనిచేయు కండరాలు	59
2.6.16	కండరాలు వ్యతిరేక దిశలో పనిచేయు విధానం	59
2.7	మృదుకణజాలపు గాయలు	60
2.7.1	బెణుకుట	61
2.7.2	కండరాల కోత	62

2.7.3	ఎముక విరువు గాయాలు	63
2.7.4	స్థానభ్రంశం	64
2.7.5	చర్మనీయాంశాలు - అవగాహన ప్రశ్నలు	65
2.7.6	సాంక్రమిక వ్యాధులు / అంటువ్యాధులు	66
2.7.7	ఎ. బ్యాక్టీరియా సంబంధ సాంక్రమిక వ్యాధులు	66
2.7.8	సంక్రమణ వ్యాధులు	68
2.7.9	వైరస్ వ్యాధికారక వ్యాధులు	72
2.7.10	ప్రాటోజోవా వరాన్తజీవుల వలన కల్గు వ్యాధులు	76
2.7.11	శిలీంధ్రాలు వలన కల్గు వ్యాధులు	77
2.7.11	వ్యాధి లక్షణాలు	80
2.8	సారాంశం	80
2.9	మీ అవగాహనను పరీక్షించుకోండి	81
2.10	చర్మనీయాంశాలు	81
2.11	వివరణాంశాలు	81
2.12	చదవవలసిన గ్రంథాలు	81

అధ్యాయం - 3

కండర వ్యవస్థ

3.1	వరిచయం	82
3.2	లక్ష్యాలు	82
3.3	బడిపిల్లలు-పోషకాహారం అవశ్యకత	83
3.3.1	అహార పదార్థాలు లభించే విధానాన్ని బట్టి 2 రకాలు	83
3.3.2	అహార పదార్థాలను పనిచేయు విధానాన్ని (దర్శాలను) బట్టి 3 రకాలు	84
3.3.3	పోషక పదార్థములు / పోషకాలు	84
3.3.4	బి. క్రోవ్యూలు	85
3.3.5	సి. మాంసకృత్తులు	85
3.3.6	పోషక లోపాలు - సమస్యలు	85
3.3.7	పోషకాహార లోపం-స్యానతావ్యాధులు	86
3.3.8	పిల్లల్లో కల్గు వివిధ రకాల పోషకాహార లోపాలు : ఇది 3రకాలుగా వస్తుంది	87
3.4	ఎటమిన్లు	88
3.4.1	క్రోవ్యూలో కరుగు ఎటమినులు	89
3.4.2	సీటిలో కరిగే ఎటమిన్లు	91
3.4.3	ఖనిజ లవణాలు	94
3.4.4	నీరు	98
3.4.5	పీచు పదార్థం	99
3.4.6	అహారం - భుజించవలసిన సమయాలు	99
3.4.7	ఫ్లోరోసిన్ లక్షణాలు	100
3.4.8	రక్తహీనత లక్షణాలు	100
3.4.9	పాఠశాల స్థాయిలో పరీక్షలు	101
3.5	ఉపాధ్యాయుడు పోషకాహారం గురించి ఎలా బోధించవచ్చును	103

3.5.1	పోషకాహారం - అలవాట్లు	104
3.5.2	బి. ఆహారం నిలువచేయు విధానాలు	104
3.5.3	సి. ఆహారం తయారుచేయు విధానాలు	104
3.5.4	డి. కుటుంబ పోషకాహారాన్ని పెంపొందించడానికి సాధారణ పద్ధతులు	105
3.5.5	ఇ. సమాజ బాధ్యత	105
3.6	ఆహారపదార్థాల నిలవ, పరిరక్షణ	106
3.6.1	జీవుల నుండి ఆహారం పొందవకుండా పరిరక్షణ	106
3.7	ఆహారాన్ని సంరక్షించే పద్ధతులు	107
3.8	సారాంశము	111
3.9	మీ అవగాహనను పరీక్షించుకోండి	111
3.10	చర్చనీయాంశాలు	111
3.11	వివరణాంశాలు	111
2.12	చదవవలసిన గ్రంథాలు	112

అధ్యాయం - 4

4.1.1	పరిచయం	113
4.1.2	యోగ అంటే	113
4.1.3	యోగ - ప్రాధాన్యత	113
4.2.1	యోగాభ్యాస లక్ష్యాలు	114
4.3.1	యోగాభ్యాసాలు - సాధారణ మార్గదర్శకాలు	115
4.3.2	అసనాలు	116
4.3.3	అసనాలు అభ్యాసించేయడానికి మార్గదర్శకాలు	117
4.4.1	ప్రాణాయామం	117
4.4.2	ప్రాణాయామ అభ్యాసానికి మార్గదర్శకాలు	118
4.4.3	క్రియలను అభ్యాసించేయడానికి మార్గదర్శకాలు	119
4.4.4	ధ్యానము	119
4.5.1	పరిచయం	120
4.6.1	అసనాలు	122
4.7	క్రియలు	140
4.7.1	కపాలభాతి (ముందు మెదడు ప్రక్షాళన)	140
4.7.2	అగ్నిసారం	141
4.7.3	ప్రాణాయామం	142
4.7.4	భద్రకా ప్రాణాయామం	143
4.7.5	ధ్యానం	146
4.8.1	ఒత్తిడిని జయించుటకు యోగా - పరిచయం	149
4.8.2	ఒత్తిడి అంటే ఏమిటి?	149
4.8.3	ఒత్తిడి నిర్వహణకు జీవనవిధానంగా యోగా	151
4.8.4	యోగా జీవనశైలిలోని అంతర్యాగాలు	151
4.8.5	ఆహారం తిండి	151
4.8.6	విహారం విశ్రాంతి	152

4.8.7	ఆదారం నడవడిక	153
4.8.8	విచారం (అలోచన)	153
4.8.9	వ్యవహారం ప్రవర్తన	154
4.8.10	ఒత్తిడి నిర్వహణకు లేదా నియంత్రణకు యోగాభ్యాసాలు	155
4.9	సారాంశము	175
4.10	మీ అవగాహనను పరీక్షించుకోండి	175
4.11	చర్చనీయాంశాలు	176
4.12	వివరణాంశాలు	176
4.13	చదవవలసిన గ్రంథాలు	177

అధ్యాయం - 5

5.1	వరిచయం	178
5.2	వ్యాయామ విద్య అర్థం	178
5.3	వ్యాయామ విద్య నిర్వచనం	179
5.4	వ్యాయామ విద్య-అవశ్యకత, ప్రాముఖ్యత	179
5.5	వ్యాయామ విద్య - జీవశాస్త్ర ఆదారం	182
5.5.1	పెరుగుదల, అభివృద్ధి	182
5.5.2	వ్యాయామ విద్యలో కార్యభారం	183
5.5.3	లింగభేద నియమాలు	184
5.5.4	కండర పటుత్వం	184
5.5.5	ఉపయోగ, నిరుపయోగ, అధిక ఉపయోగ నియమం	185
5.5.6	వయస్సు నియమం	185
5.5.7	శారీరక రకాలు (దేహ నిర్మాణ రకాలు)	185
5.5.8	జీవశాస్త్రం నుండి ఆచరణాత్మక సూచనలు	186
5.6	వ్యాయామ విద్యను వివిధ రకాలైన తత్వవేత్తలు క్రింది విధంగా విశదీకరించారు	187
5.6.1	అదర్శవాదము	188
5.6.2	వాస్తవ వాదము	188
5.6.3	నిత్యకృత్య వాదము	188
5.6.4	ప్రకృతి వాదము	188
5.6.5	వర్తమాన వాదము	189
5.7	వ్యాయామ విద్య - సాంఘిక శాస్త్ర ఆదారం	189
5.8	వ్యాయామ విద్య - మనోవిజ్ఞాన శాస్త్ర ఆదారం	190
5.8.1	ప్రతిచర్య, నిబంధిత ప్రతిచర్య	190
5.8.2	అభ్యసన నియమాలు	190
5.8.3	అటల సిద్ధాంతాలు	191
5.9	వ్యాయామ ఉపాధ్యాయునికి మనోవిజ్ఞానశాస్త్రము వలన ఉపయోగాలు	192
5.10	విద్య లక్షణములు	192
5.11	వ్యాయామ విద్యా లక్ష్యములు	193
5.11.1	జె.బి. వ్యాస్ ప్రకారం : 4 రకాలుగా లక్ష్యాలుగా పేర్కొనెను	193
5.11.2	హారిసన్ ప్లార్క్ ప్రకారం : 3 రకముల లక్ష్యాలు	193

5.11.3	డడ్లీ అలెన్ సార్జెంట్ ప్రకారం : 4రకముల లక్ష్యాలు	194
5.11.4	జె.ఎస్. విలియమ్స్ ప్రకారం : 4 రకముల లక్ష్యాలు	194
5.11.5	బుక్ వాల్టర్ ప్రకారం : 3రకముల లక్ష్యాలు	194
5.11.6	కావెల్ & స్వీగెన్ ప్రకారం : 6 రకముల లక్ష్యాలు	194
5.11.7	కాలర్ (సెంట్రల్ అర్మైజర్ బోర్డు ఆఫ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ & రిక్రియేషన్) ప్రకారం 6 రకాల లక్ష్యములు కలవు	194
5.12.1	అవయవాభివృద్ధి	194
5.12.2	నాడీ - కండరము అభివృద్ధి	195
5.12.3	భావోద్రేక అభివృద్ధి	195
5.12.4	ఎచక్షణాభివృద్ధి	195
5.12.5	సాంఘికాభివృద్ధి	195
5.13	మానసికాభివృద్ధి	195
5.13.1	శరీర అభివృద్ధి లక్ష్యములు	195
5.13.2	చలనాభివృద్ధి లక్ష్యములు	196
5.13.3	మానసిక అభివృద్ధి లక్ష్యములు	196
5.13.4	సాంఘిక అభివృద్ధి లక్ష్యములు	196
5.14	విద్యార్థి యొక్క మూర్తిమత్వము అభివృద్ధిలో వ్యాయామ విద్య విచ్ఛిన్నం చేయక	196
5.15	వ్యాయామ విద్య ద్వారా మూర్తిమత్వము పెంపొందించుట	197
5.16	సారాంశము	197
5.17	అవగాహన ప్రశ్నలు	197
5.18	బాగాంతస్తు కృత్యాలు / చర్చనీయాంశాలు	197
5.19	చదవవలసిన గ్రంథాలు	198

అధ్యాయం - 6

6.1	వరిచయం	199
6.2	అర్థము	199
6.3	నిర్వచనాలు	200
6.4	దేహదారుద్యం - అవశ్యకత, ప్రాముఖ్యము	200
6.5	ఒత్తిడి	202
6.5.1	ఒత్తిడి కలుగుటకు గల కారణాలు	202
6.5.2	ఒత్తిడి లక్షణాలు	203
6.6	దేహ దారుద్య సూత్రాలు	204
6.7	దేహదారుద్యమైన బాగాలు	204
6.7.1	శక్తి వరిచయం	205
6.7.2	వేగము	206
6.7.3	సహనశక్తి	206
6.7.4	నమ్రత	206
6.7.5	చురుకుతనము	206
6.8	ఆత్మ రక్షణ కార్యక్రమాలు	206
6.9	సారాంశము	207

6.10	అవగాహన ప్రశ్నలు	207
6.11	భాగాంతపు కృత్యాలు / చర్చనీయాంశాలు	207
6.12	చదవవలసిన గ్రంథాలు	208

అధ్యాయం - 7

7.1	వరిచయము	209
7.2	పాఠశాలలో పిల్లల రక్షణ మరియు భద్రత	209
7.3	పాఠశాల బయట పిల్లల రక్షణ మరియు భద్రత	211
7.4	సాధారణముగ పిల్లలను (3) మూడు ప్రాంతములలో భద్రతగా వుంచవలెను	212
7.4.1	గృహము	212
7.4.2	దారిమీద జాగ్రత్తగా వుండటము	213
7.4.3	అటస్థలము	213
7.4.5	సైకిల్ నడుపునప్పుడు పాటించవలసిన జాగ్రత్తలు	213
7.5	పాఠశాలలో ఆరోగ్య కార్యక్రమము	214
7.6	నిర్వచనాలు	214
7.7	ఆశయములు	215
7.7.1	లక్ష్యాలు	215
7.7.2	ఆరోగ్య పాఠశాల వాతావరణము	216
7.7.3	ఆరోగ్య సేవలు	216
7.7.4	ఆరోగ్య బోధన మరియు పర్యవేక్షణ	217
7.8	మధ్యాహ్న భోజన పథకము	218
7.8.1	మధ్యాహ్న భోజన పథకం ప్రతి రోజు పాటించవలసిన వట్టిక	218
7.9	పాములు, కుక్కల నుండి తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు మరియు నివారణ చర్యలు	220
7.10	సారాంశము	221
7.11	అవగాహన ప్రశ్నలు	221
7.12	భాగాంతపు కృత్యాలు / చర్చనీయాంశాలు	221
7.13	చదవవలసిన గ్రంథాలు	222

అధ్యాయం- 8

8.1	గేమ్స్ అర్థము	223
8.2	పాఠశాలలో శ్రీదల ముఖ్య ఉద్దేశ్యం	223
8.3	కవాతు ప్రదర్శించుట	223
8.4	కాలిసైనిక్స్	226
8.4.1	వరిచయం	226
8.4.2	చరిత్ర	227
8.4.3	ఎ) నిలబడి చేసే అభ్యాసాలు	227
8.4.4	బి) సిట్టింగ్ ఎక్చర్ సైజులు కూర్చుని చేసే అభ్యాసాలు	229
8.5	డంబెల్ ఎక్చర్ సైజు	230
8.6	వినోద శ్రీదల నిర్వహణ	231
8.6.1	వినోదం-అర్థం-స్వభావం	231

8.6.2	వినోద క్రీడల ఆవశ్యకత	232
8.6.3	అనుకరణ - ఆటల నిర్వహణ	233
8.6.4	మైనర్ గేమ్స్ - ఉపాధ్యాయము	234
8.7	ఉద్దేశ్యము	240
8.9	క్రీడల ప్రభావము వలన జట్టు స్ఫూర్తి, సహనము, సహకారము, క్రమశిక్షణ వమస్యలు పరిష్కారము మరియు నాయకత్వపు లక్షణాలు ఏ విధంగా వుండును.	247
8.10	వ్యాయామ ఉపాధ్యాయ నాయకత్వము	248
8.11	తెలంగాణా క్రీడా పాఠశాల - ఎన్నిక వియమాలు	249
8.12	సాధారణ పాఠ్య ప్రణాళిక నమునా	252
8.13	గేమ్స్ మరియు స్పోర్ట్స్	256
8.14	కబడ్డీ ఆడే క్షేత్రంలో క్రీడాకారుల స్థావం	270
8.15	చరిత్ర	276
8.16	వాలీబాల్	278
8.17	ట్రోబాల్	282
8.18	హ్యాండ్ బాల్	284
8.19	హాకీ	286
8.20	ధవనాంతర క్రీడిలు	291
8.20	సారాంశము	293
8.21	అవగాహన ప్రశ్నలు	293
8.22	బాగాంతపు కృత్యాలు / చర్చనీయాంశాలు	
8.23	చదవవలసిన గ్రంథాలు	

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

భాగం-1 భారతీయ విద్య దార్శనికత	1
భాగం-1 భారతదేశంలో విద్య - ప్రణాళిక	1
భాగం-2 భారత రాజ్యాంగము మరియు విద్య	13
భాగం-3 ప్రాథమిక హక్కుల విద్య	23
భాగం-4 భారతీయ సమాజంలో విద్య సామాజిక అంశం	39
భాగం-2 సాంస్కృతిక ప్రాథమిక విద్య	45
భాగం-5 సాంస్కృతిక ప్రాథమిక విద్య	46
భాగం-6 భారతీయ విద్యలో వర్తమాన అంశాలు	71
భాగం-7 సమానత్వం - విద్యా సమానావకాళాలు	95
భాగం -8 పాఠశాలలో బహిష్కరణ / వివక్ష ఒక అవగాహన	117
భాగం-3 మాధ్యమిక విద్య	33
భాగం-9 మాధ్యమిక విద్యా వ్యవహారాలు	134
భాగం-10 మాధ్యమిక విద్యా వ్యవహారాలు	143
భాగం-11 పాఠశాల విద్యలో గుణాత్మక వ్యవహారాలు మరియు విద్యా విషయాలు	161
భాగం-12 జీవన నైపుణ్యాల విద్య	172
భాగం-4 సమకాలీన విద్యలో విషయాలు మరియు పోకడల అవగాహన	187
భాగం-13 విద్య - ఆర్థికశాస్త్రం	188
భాగం-14 విద్యలో సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ మరియు ప్రపంచీకరణ	205
భాగం-15 సమకాలీన విద్యలో - అంశాలు / విషయాలు - పోకడలు	219
భాగం-16 ప్రాయోగిక వీతి అవగాహన	236

	పేజీ నెం.
భాగం-1: మూల్యాంకనం మదింపు దృక్పథాలు	2
భాగం-2: మూల్యాంకన, మదింపుల నిర్మాణాత్మక దృక్పథాలు	16
భాగం-3: మదింపు వర్గీకరణ	28
భాగం-4: మూల్యాంకన, మదింపులపై కమిటీల, విధానాల సిఫార్సులు	45
భాగం-5: మదింపు, మూల్యాంకన సాధనాలు-1	72
భాగం-6: మదింపు మూల్యాంకన సాధనాలు-2	86
భాగం-7: జ్ఞానాత్మక అభ్యసన మదింపు	101
భాగం-8: నిష్పాదన మదింపు/ పరికల్పన ఆధారిత మదింపు	112
భాగం-9: మదింపు ప్రణాళిక	124
భాగం-10: ప్రశ్నాంశాల నిర్మాణం, ఎంపిక	135
భాగం-11: పరీక్ష సాధనాల - నికషల నిర్వహణ	158
భాగం-12: విద్యార్థుల నిష్పాదన, నివేదన	216
భాగం-13: పాఠశాలల్లో ప్రస్తుత మదింపు, మూల్యాంకన విధానాలు	245
భాగం-14: పరీక్ష విధానంలోని పొకడలు, నవాళ్లు, నమన్యలు	259
భాగం-15: పరీక్షల ICT పాత్ర	269
భాగం-16: ఉపాధ్యాయ, నవావిద్యార్థుల పరిపుష్టి	277

2.3.13	మన విజ్ఞాన కారకాలు	31
2.4	సారాంశము	32
2.5	కృత్యాలు	32
2.6	భాగాంతపు మూల్యాంకనము	32
2.7	పరామర్శ గ్రంథాలు	32

భాగం - 3 మహిళాస్థితి - సమాజము

3.1	పరిచయం	34
3.2	లక్ష్యాలు	34
3.3.	మన సమాజంలో మహిళల, బాలికల స్థితి	34
3.3.1	ప్రాచీన కాలం నుండి వివిధ సమాజాలలో మహిళల, బాలికల స్థితిగతులు	34
3.3.2	ప్రస్తుత మన సమాజంలో మహిళల బాలికల స్థితిగతులు	39
3.4.	పితృస్వామిక వ్యవస్థ యొక్క లక్షణాలు - మహిళాస్థితిపై దాని ప్రభావము	41
3.5.	సామాజికీకరణ ప్రక్రియ - మహిళల, బాలికల విద్యపై దాని ప్రభావము	44
3.6.	గ్రామీణ, పట్టణ మరియు గిరిజన సమాజాలలో బాలికల విద్య	46
3.7.	సారాంశము	47
3.8.	కృత్యాలు	47
3.9.	భాగాంతపు మూల్యాంకనము	48
3.10.	పరామర్శ గ్రంథాలు	48

భాగం - 4 బాలికల, మహిళల విద్య

4.1	పరిచయం	50
4.2	లక్ష్యాలు	50
4.3	మహిళా విద్య ప్రాముఖ్యత - ఆవశ్యకత	50
4.3.1	బాలికల, మహిళల విద్యా పూర్వాపరాలు	51
4.3.2	భారతదేశంలో మహిళావిద్య - అవరోధాలు	51
4.3.3	బాలికల, మహిళల విద్య ప్రాముఖ్యత - ఆవశ్యకత	52
4.4.	బాలికల విద్యకై కల్పించబడిన ప్రత్యేక వసతులు	54
4.4.1	స్త్రీ విద్యాభివృద్ధికి జాతీయ విద్యా విధానం (1986) ప్రతిపాదనలు	55
4.4.2	స్త్రీ విద్య - 1992 POA సూచనలు	56
4.4.3	బాలికల సమృద్ధి యోజన	56
4.4.4	స్త్రీ విద్యాభివృద్ధికి కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు	57
4.4.5	స్త్రీ విద్యాభివృద్ధికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు	57
4.4.6	బాలికల, మహిళల విద్య కొరకు కేంద్రము మరియు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కల్పించుచున్న ప్రత్యేక వసతులు	59
4.5.	మహిళా సాధికారత - తద్వారా దేశాభివృద్ధి	66
4.6	సారాంశం	68

విషయ సూచిక

	పేజీ నెం.
ఖండం-I శాంతి మరియు విలువల ఆధారాలు	V
భాగం : 1 శాంతి మరియు విద్య	1
భాగం : 2 విలువల విద్య	16
భాగం : 3 శాంతి మరియు శాంతి విలువలు	39
భాగం-4 : సంఘర్షణ, అవగాహన మరియు రూపాంతరము	49
ఖండం- II శాంతివిద్యలో శాస్త్రీయ చోధనా శాస్త్రం	67
భాగం - 5 ఆధునిక అభ్యసనలు	68
భాగం : 6 నైపుణ్యాలు అభివృద్ధి	95
భాగం : 7 శాంతిని పెంపొందించే మార్గాలు పద్ధతులు	104
భాగం : 8 శాంతి - ఉపాధ్యాయుడు	115

అధ్యక్షుడు
ఆంధ్రం

అధ్యక్షుడు
ఆంధ్రం

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

ఖండం : 1 మార్గదర్శకత్వం, మంత్రణం - పరిచయం	1
భాగం - 1 : మార్గదర్శకత్వం మంత్రణం పరిచయం	2
భాగం - 2 : పాఠశాలలో మార్గదర్శకత్వం	9
భాగం - 3 : మంత్రణము	24
భాగం - 4 : మార్గదర్శకత్వం, మంత్రణం, ఉపాధ్యాయుడు	44
ఖండం - 2 : మార్గదర్శకత్వం, నిర్వహణ	52
భాగం - 5 : మార్గదర్శకత్వం, నిర్వహణ	53
భాగం - 6 : మార్గదర్శకత్వ సేవలు	63
భాగం - 7 : ఆప్రమాదిక మాపనులు, మార్గదర్శన మెతుకువలు	85
భాగం - 8 : ప్రామాదిక మాపనులు, మార్గదర్శకత్వపు మెతుకువలు	105

4.7.	కృత్యాలు	68
4.8	భాగాంతపు మూల్యాంకనము	68
4.9	పరామర్శ గ్రంథాలు	68

భాగం 5 - ప్రాచీన కాలంనుండి స్వాతంత్ర్యానికి ముందు వరకు మహిళా స్థితి

5.1	పరిచయం	72
5.2.	లక్ష్యాలు	73
5.3	వైదిక యుగము - గార్గి	73
5.3.1	మైత్రేయి	74
5.3.2	లోపాముద్ర	75
5.4.	మధ్య యుగము - రాణి లక్ష్మిబాయి	76
5.4.1	చెన్నమ్మ	77
5.4.2	రుద్రమదేవి	77
5.5	బ్రిటిష్ పాలన కాలము (లేక) ఆంగ్లేయ పాలన కాలము - విక్టోరియా	78
5.5.1	ఎలిజెబెత్	80
5.5.2	నూర్జాహాన్	81
5.6	సారాంశము	82
5.7	భాగాంతపు కృత్యాలు	82
5.8	అవగాహన ప్రశ్నలు	82
5.10	చదవవలసిన గ్రంథాలు	82

భాగం - 6

స్వాతంత్ర్యానంతర కాలంలో మహిళల స్థితి

6.1	పరిచయం	84
6.2	లక్ష్యాలు	84
6.3	స్వాతంత్ర్యానంతర కాలంలో మహిళల స్థితి	85
6.4	ప్రస్తుత కాలములో స్త్రీల యొక్క స్థితి	85
6.4.1	ఇందిరా గాంధీ	86
6.4.2	నిరిమావో బండారు నాయకే	88
6.4.3	ప్రతిభా పాటిల్	89
6.4.4	మీరాకుమార్	90
6.4	సారాంశం	91
6.5	భాగాంతపు కృత్యాలు	91
6.6	అవగాహన ప్రశ్నలు	91
6.7	చదవవలసిన గ్రంథాలు	91

భాగం - 7

జెండర్ - న్యాయబద్ధమైన అంశాలు

7.1	పరిచయం	94
7.2	లక్ష్యాలు	94
7.3	లింగము (జెండర్) - న్యాయబద్ధమైన అంశాలు	94
7.3.1	న్యాయబద్ధమైన అంశాలు	95
7.3.2	హక్కు	95
7.3.3	హక్కుల లక్షణాలు	95
7.4	మహిళల హక్కులు	95
7.5	న్యాయవరంగా మహిళలకు కల్పించిన వనతులు	98
7.5.1	భారతీయ శిక్షా వ్యవస్థ (ఐ.పి.సి.) క్రింద గుర్తించిన నేరాలు.	96
7.5.2	ప్రత్యేక చట్టాల క్రింద గుర్తించిన నేరాలు	97
7.6	మహిళల సంక్షేమ విధానాలు	97
7.7	సారాంశము	99
7.8	కృత్యాలు	99
7.9	భాగాంతపు మూల్యాంకనము	99
7.10	పరామర్శ గ్రంథాలు	99

భాగం - 8

జెండర్ - సమానత్వము

8.1	పరిచయం	102
8.2.	లక్ష్యాలు	102
8.3	స్త్రీ పురుష సమానత్వం	103
8.4	జాలికా విద్య	108
8.4.1	మహిళా రిజర్వేషనులు	110
8.4.2	విద్య - పని విభజన : గృహము పనిచేయు స్థలము మరియు సమాజము	111
8.5	సారాంశము	114
8.6	కృత్యాలు	114
8.7	భాగాంతపు మూల్యాంకనము	115
8.8	పరామర్శ గ్రంథాలు	115

విషయ సూచిక

	పేజీ నెం.
ఖండం - 1: ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లల గుర్తింపు, అంచనా మరియు విద్య	V
భాగం - 1 శారీరక నైకల్యాలను గుర్తించుట, నిర్ధారణ/అంచనా వేయుట, వారి విద్య కార్యక్రమాలు	1
భాగం - 2 మేథో సంబంధమైన నైకల్యాలను గుర్తించుట, నిర్ధారణ/అంచనా వేయుట, వారి విద్య కార్యక్రమాలు	22
భాగం - 3 ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకొరకు జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ చట్టాలు / శాసనములు	49
భాగం - 4 సహిత విద్య	79
ఖండం- 2 సహిత తరగతుల గదుల్లో పిల్లలకు విద్య	91
భాగం - 5 సహిత తరగతి గదులు ; తరగతి గదిలో వైవిధ్యాలు	92
భాగం - 6 సహిత విద్యవిధానానికి అవరోధాలు / అడ్డంకులు లేని పరిసరాలు	103
భాగం - 7 సమ్మిళిత విద్య యొక్క దృక్పథములు	117
భాగం - 8 సహిత విద్యకు ప్రస్తుతం ఉన్న పోకడలు మరియు సేవలు	137

విషయ సూచిక

	పేజీ నం.
ఖండం - 1 : సాంఘిక శాస్త్రముల పరిచయము మరియు అభివృద్ధి	IV
భాగం - 1 : సాంఘిక శాస్త్రము - పరిచయము మరియు అభివృద్ధి	1
భాగం - 2 : సాంఘిక శాస్త్రము ఒక సమగ్ర భాగముల అధ్యయనం	15
భాగం - 3 సాంఘిక శాస్త్రముల చరిత్ర	25
భాగం - 4 : సాంఘిక శాస్త్రముల అధ్యయనం ఆశయములు - విలువలు	35
ఖండం - 2 : సాంఘిక శాస్త్ర బోధన అభ్యసన ప్రక్రియలోని లక్ష్యాలు ప్రణాళికలు	44
భాగం - 5 సామాజిక (సాంఘిక) శాస్త్ర బోధన లక్ష్యాలు	45
భాగం - 6 : విద్యా ప్రణాళిక	62
భాగం - 7 సాంఘిక శాస్త్ర బోధనా పథకం (ప్రణాళిక)	92
భాగం - 8 సామాజిక (సాంఘిక) శాస్త్రాల ఉపగమాలు వ్యాప్తులు	139
ఖండం - 3 సాంఘిక శాస్త్ర బోధన అభ్యసన ప్రక్రియ	163
భాగం - 9 : భాగోళ శాస్త్రము	164
భాగం - 10 ప్రపంచ చరిత్ర	183
భాగం - : 11 అర్థశాస్త్రం అర్థం, స్వభావం	196
భాగం - : 12 రాజనీతిశాస్త్రం అర్థం- పరిధి	209
ఖండం - 4 : సాంఘిక శాస్త్రము - అధ్యయన వనరులు - మూల్యాంకనం	222
భాగం - 13 బోధన అభ్యసనా సామాగ్రి	223
భాగం - 14 సామాజిక వనరులు మరియు సాంఘిక శాస్త్ర - పరిశోధనశాల	241
భాగం - 15 : సాంఘిక శాస్త్ర ఉపాధ్యాయుడు - వృత్తిపరమైన అభివృద్ధి	268
భాగం - 16 సాంఘిక శాస్త్రములో అభ్యసన ఫలితము - మూల్యాంకనము	303

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

భండం - I పరిచయం మరియు జీవశాస్త్రం యొక్క అభివృద్ధి	
భాగం 1 : విజ్ఞాన శాస్త్రం మరియు జీవశాస్త్రం	1
భాగం - 2 : జీవశాస్త్ర చరిత్ర (HISTORY OF BIOLOGICAL SCIENCE)	24
భాగం 3 : జీవశాస్త్ర బోధన ఉద్దేశాలు మరియు విలువలు	44
భాగం - 4 : జీవశాస్త్రం, మానవ జీవితం మరియు సమాజం	69
భండం - II : జీవశాస్త్ర బోధనా లక్ష్యాలు	84
భాగం - 5 : జీవశాస్త్ర బోధనా లక్ష్యాలు	85
భాగం 6 : బోధనా లక్ష్యాలు మరియు విద్యాప్రమాణాలు	101
భాగం : 7 జీవశాస్త్ర బోధనా పద్ధతులు	127
భాగం 8 : ఆధునిక బోధనా కార్యసూక్ష్మత మరియు ఉపగమాలు	159
భండం III : జీవశాస్త్ర బోధనా ప్రణాళిక మరియు పాఠ్యప్రణాళిక	185
భాగం : 9 సూక్ష్మ బోధన	186
భాగం : 10 బోధనా ప్రణాళిక	207
భాగం : 11 విద్యా ప్రణాళిక	245
భాగం - 12 : జీవశాస్త్ర అభ్యసనలో ప్రయోగికాలు	272
భాగం : 13 బోధన అభ్యసన వనరులు	304
భాగం - 14 : జీవశాస్త్రం - జీవితకాల అభ్యసన భావన ప్రాముఖ్యత	352
భాగం - 15 : వృత్తిపరమైన అభివృద్ధి	379
భాగం - 16 : జీవశాస్త్ర అభ్యసన ఫలితాలు - మూల్యాంకనం	397

విషయ సూచిక

	పేజీ నెం.
ఖండం - I : గణిత శాస్త్ర పరిచయం అభివృద్ధి	
భాగం - 1 : గణిత శాస్త్ర పరిచయం	1
భాగం - 2 : గణిత శాస్త్రం - నమాజం	16
భాగం - 3 : గణితశాస్త్ర - చరిత్ర	32
భాగం - 4 : గణిత బోధన అభ్యసన ఉద్దేశాలు, విలువలు, సౌందర్యం	51
ఖండం - II : గణిత శాస్త్ర బోధన - అభ్యసన	68
భాగం - 5 : గణితశాస్త్ర బోధనా అంశాలు, విద్యాప్రమాణాలు	70
భాగం - 6 : అభ్యసనా అంశాలు	110
భాగం - 7 : గణిత శాస్త్రంలో బోధనాభ్యసన పరివర్తన	128
భాగం - 8 : విషయాంశ బోధనా పద్ధతులు	153
ఖండం - III ప్రణాళిక రచన, విద్యాప్రణాళిక గణితశాస్త్రం బోధన అభ్యసనలో ఉపగమాలు	212
భాగం - 9 : బోధనకు ప్రణాళిక రచన	214
భాగం - 10 : బోధన అభ్యసన ప్రణాళిక	254
భాగం - 11 : విద్యా ప్రణాళిక	293
భాగం - 12 : గణితశాస్త్ర అభ్యసనలో ఉపగమాలు, వ్యూహాలు	327
ఖండం IV : గణితం - అభ్యసన, బోధన, మూల్యాంకనం	358
భాగం : 13 - గణితంలో కృత్యాలు	359
భాగం - 14 : అభ్యసన వనరులు	387
భాగం - 15 : వృత్తి వరమయిన అభివృద్ధి	407
భాగం 16 : గణితంలో అభ్యసన అంత్యఫలితాల మూల్యాంకనం	421

విషయసూచిక

	పేజీ నెం.
ఖండం-I విజ్ఞానశాస్త్రం, భౌతిక, రసాయన శాస్త్రాల పరిచయం, అభివృద్ధి	
భాగం-1: విజ్ఞానశాస్త్ర పరిచయం, అభివృద్ధి	3
భాగం-2: భౌతిక, రసాయనశాస్త్రాలు - మానవజీవితం, నమాజం	14
భాగం-3: విజ్ఞానశాస్త్ర చరిత్ర	24
భాగం-4: విజ్ఞానశాస్త్ర విలువలు, ఆలోచనలు	39
ఖండం-II భౌతిక, రసాయనశాస్త్ర బోధన, అభ్యసన	
భాగం-5: భౌతిక, రసాయన శాస్త్ర బోధనా ఉద్దేశాలు, లక్ష్యాలు	56
భాగం-6: బోధనా లక్ష్యాలు, విద్యాప్రమాణాలు	78
భాగం-7: భౌతిక, రసాయనశాస్త్ర బోధనా పద్ధతులు	100
భాగం-8: నూతన బోధనా ప్రక్రియలు, ఉపగమాలు	130
ఖండం-III భౌతిక, రసాయనశాస్త్ర బోధన - ప్రణాళిక, పాఠ్యప్రణాళిక	
ఖండం-9: సూక్ష్మబోధన	167
భాగం-10: పథక రచన	188
భాగం-11: పాఠ్యప్రణాళిక	213
భాగం-12: ప్రాయోగిక పని, ప్రయోగశాల	228
ఖండం-IV భౌతిక, రసాయనశాస్త్ర అభ్యసనం, బోధన, మూల్యాంకనం	
భాగం-13: అభ్యసన వనరులు	245
భాగం-14: నిరంతర భౌతిక రసాయనశాస్త్ర అభ్యసనం	264
భాగం-15: వృత్తి వికాసం	281
భాగం-16: భౌతిక రసాయనశాస్త్ర అభ్యసన ఉత్పన్నాల మూల్యాంకనం	292

CONTENTS

	Page
BLOCK-I: LANGUAGE AROUND US	v
UNIT-1 LANGUAGE AROUND US	1
UNIT-2 LANGUAGE LEARNING	13
UNIT-3 ENGLISH LANGUAGE DEVELOPMENT IN INDIA	34
UNIT-4 TEACHING LEARNING RESOURCES AND ACTIVITIES	49
BLOCK-II: ENGLISH LANGUAGE	68
UNIT-5 PHONETICS OF ENGLISH	69
UNIT-6 VOCABULARY AND GRAMMAR IN CONTEXT	108
UNIT-7 UNDERSTANDING LANGUAGE AND PRODUCING DISCOURSES-1	143
UNIT-8 READING	169
BLOCK-III: ENGLISH LANGUAGE TEACHING	193
UNIT-9 APPROACHES, METHODS AND TECHNIQUES OF TEACHING ENGLISH	194
UNIT-10 MICRO TEACHING	220
UNIT-11 PLANNING THE CLASSROOM TRANS ACTION	242
UNIT-12 DEVELOPING INTEGRATED SKILLS AND USE OF ICT IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING	265
BLOCK-IV ENGLISH LANGUAGE- TEACHER, TEACHING AND EVALUATION	293
UNIT-13 TEACHING LEARNING RESOURCES AND ACTIVITIES	294
UNIT-14 ENGLISH LANGUAGE CURRICULUM	325
UNIT-15 PROFESSIONAL GROWTH OF ENGLISH TEACHER	348
UNIT-16 EVALUATION	369

విషయ సూచిక

౧౯౬

పేజీ నెం.

భాగం - 1 : తెలుగుభాష - సాహిత్యం - తెలుగుభాష బోధనోద్దేశ్యాలు - ఆధునిక దృక్పథము - భాషయొక్క ఆవశ్యకత, స్వభావం, భాషోత్పత్తి, ధ్వనులు, ధ్వని ఉత్పత్తిస్థానాలు - మానవునికి జంతువుకు గల తేడాలు	1
భాగం - 2 : భాషా ప్రయోజనాలు - భాష నిర్మాణం - ప్రపంచభాషలవర్గీకరణ భాష గుర్తింపు - భాష ఒక మాధ్యమం	19
భాగం - 3 : స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వ తెలుగుభాష	47
భాగం - 4 : తెలుగు భాషపై ఇతర భాషల ప్రభావము	92
ఖండం - 2 భాషాభ్యసనాలు - బోధనోద్దేశ్యాలు - వ్యవహార రూపాలు - భాషా సామర్థ్యాల సాధన వ్యూహాలు.	123
యూనిట్ - 5 : పాఠశాల విద్యలో తెలుగును ఒక ముఖ్యమైన విషయంగా - ఎందుకు నేర్చుకోవాలి. ప్రాథమిక స్థాయిలో బోధనోద్దేశ్యాలు మాధ్యమిక ఎలిమెంటరీ స్థాయి బోధనోద్దేశ్యాలు ఉన్నతస్థాయి బోధనోద్దేశ్యాలు. భాషాబోధన ద్వారా సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు / విద్యా సామర్థ్యాలు	124
యూనిట్ : 6 - సామర్థ్యాల వారీగా వ్యూహాలు - వినడం అర్థం చేసుకోవడం - ప్రతి స్పందించడం - భారాళంగా చదవడం అర్థం చేసుకోవడం - ఆలోచించి ఆత్మవిశ్వాసంతో మాట్లాడడం - స్వయంచలన సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ - పదజాల వినియోగం - ప్రశంస - భాషాంశాలు.	149
యూనిట్ - 7 : భాషాబోధన ఆధునిక దృక్పథం - ఆలోచింపజేయడం - వ్యక్తీకరించడం. భాషను నేర్పడము అంటే ఏమిటి - గతంలో భాషను బోధించిన విధానం - వీటి పరిణామాలు	173
యూనిట్ - 8 : నూతన తెలుగు వాచకాలు - వాటి తాత్విక నేపథ్య సూత్రాలు - పాఠ్య పుస్తకాల ప్రత్యేకత - పాఠ్య పుస్తకాలను ఎలా ఉపయోగించాలి.	191
భాగం - 9 : భాషా బోధన	214
భాగం - 10 : బోధన పద్ధతులు	225
భాగం - 11 : భాషలోని విభిన్న ప్రక్రియలు	235
భాగం - 12 : భాషా సామర్థ్యాల సాధన	242
ఖండం - 4 నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం	241
భాగం -13 ఉపాధ్యాయుల తయారీ - ఆవశ్యకత	265
భాగం -14. పాఠశాలలో భాషాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు	295
భాగం -15 నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం	326
భాగం - 16 ప్రశ్నా పత్రాలు	341

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

యూనిట్-1 తత్వశాస్త్రము మరియు విద్య	1
యూనిట్-2 భారతీయ విద్యా చరిత్ర	35
యూనిట్-3 పాశ్చాత్య తాత్విక వాదాలు	76
యూనిట్ -4 భారతీయ తత్వవేత్తల సేవలు	93
యూనిట్ - 5 నిలువలు మరియు విద్య	112
యూనిట్ - 6 ఉపాధ్యాయుడు మరియు వృత్తి	128
యూనిట్ - 7 ఉపాధ్యాయ వృత్తి నిలువలు	136
యూనిట్ - 8 మానవకరణ విద్య	148
యూనిట్ - 9 సమాజ శాస్త్రంలో విద్య	161
యూనిట్ - 10 విద్యా సాంఘికీకరణ	178
యూనిట్ - 11 సంస్కృతి మరియు విద్య	209
యూనిట్ - 12 సామాజిక మార్పు మరియు విద్య	220
యూనిట్ : 13 ప్రజాస్వామ్యము - విద్య	233
యూనిట్ - 14 విద్య సమానవాకాలు - విద్య	248
యూనిట్ : 15 బాలిక విద్య - లింగ వివక్ష	257
యూనిట్ - 16 జాతీయ నైపుణ్యత -విద్య	269

విషయసూచిక

భాగం - 1 లింగము (జెండర్) - ప్రాథమిక అంశాలు

1.1	పరిచయం	4
1.2	లక్ష్యాలు	4
1.3	లింగము భావన	4
1.4	లింగము అర్థము	7
1.5	లింగము పరిధి	8
1.6	లింగము మరియు సెక్స్ వ్యత్యాసాలు	9
1.7	లింగ వివక్షత	10
1.7.1	లింగ వివక్షత - అర్థము	10
1.7.1.1	పెంపకంలో వివక్షత	11
1.7.1.2	విద్యాపరమైన వివక్షత	11
1.7.1.3	రక్షణపరమైన వివక్షత	11
1.7.1.4	ఉద్యోగ అవకాశాలలో వివక్షత	12
1.7.1.5	గుర్తింపు గౌరవాలలో వివక్షత	12
1.8	సారాంశము	13
1.9	కృత్యాలు	13
1.10	భాగాంతపు మూల్యాంకనము	13
1.11	పరామర్శ గ్రంథాలు	13

భాగం - 2 లింగ వివక్షత - ప్రభావిత కారకాలు

2.1	పరిచయం	16
2.2	లక్ష్యాలు	16
2.3	లింగ వివక్షత మరియు ఆచరణపై ప్రభావిత కారకాలు	16
2.3.1	నిష్పత్తిలో అనమానత్వం	18
2.3.2	ఆదేశితుల మరణాలు	20
2.3.3	గర్భస్థ శిశు మరణాలు	20
2.3.4	నేరపరమైన అంశాలు	21
2.3.5	హింసాపరమైన కారకాలు	23
2.3.6	మతపరమైన కారకాలు	24
2.3.7	శారీరక కారకాలు	26
2.3.8	సామాజిక కారకాలు	26
2.3.9	ఆర్థిక కారకాలు	27
2.3.10	రాజకీయ కారకాలు	28
2.3.11	న్యాయపరమైన కారకాలు	29
2.3.12	ఉద్యోగిత కారకాలు	30